

Ostrava se stala „ocelovým srdcem republiky“ a obětovala svoji tvář i paměť. V dobách, kdy se všechno podřizovalo jen produkci, vzniklo prostředí, které dnes můžeme vnímat jako krásné a originální (nikde jinde ve středu města nenajdete těžní věže ani vysoké pece). Ale naprostá užítkovost nepřinesla přirozený rozvoj kulturní infrastruktury. Znamenala i mnoho problémů pro společný život.

Neznalost ostravské kulturní historie je vnímána jako deficit, který je nutno

Ostravské příchody

*Jaké jsou vaše ostravské kořeny? Kdy a z jakých důvodů se vaši předkové do Ostravy přistěhovali? Odkud pocházeli? Jak se v Ostravě žilo dříve a jak se žije teď? Pomozte najít odpovědi na tyto a další otázky, jejichž prostřednictvím lze zmapovat „Ostravské příchody“ a zjistit, kdo jsou dnešní Ostravané. Nejsou to jen lidé, kteří v Ostravě žijí po dlouhé generace, jsou to i ti, kteří sem přijeli za prací nebo za láskou, dobrovolně či z donucení. Před padesáti lety nebo teprve nedávno. Ti všichni zajímavě realizaci tým **projektu Ostrava 2015**.*

Napište svůj příběh nebo příběh vašich rodičů či prarodičů. Popište

Bude Ostrava Evropským městem kultury?

Ostrava neusiluje být Evropským městem kultury poprvé. Už jím jednou byla – byť bez titulu. V třicátých letech minulého století, v době velké hospodářské krize, tvůrčí vzepětí zdejších obyvatel zařadilo Ostravu mezi nejvýznamnější evropská kulturní centra. Mnohonárodnostní složení obyvatel (Češi, Moravané, Slezané, Němci, Slováci, Poláci, Židé), výhodná poloha hraničního města na pomezí tří států a další faktory, učinily z města přirozený střed regionu. Vzájemné prorůstání, potýkání i spolupráce multikulturní a sociálně ostře rozčleněné společnosti, daly vzniknout čemusi velmi specifickému - ostravské kultuře.

odstranit. Proto chtějí organizátoři kandidatury Ostravy na titul **Evropské hlavní město kultury 2015** uspořádat řadu akcí, jejichž prostřednictvím si připomeneme minulost našeho města. Projekt ostravské kandidatury rozdělili do dvou částí - Ostrava 2009 a Ostrava 2015. V první části nazvané Ostrava 2009 se pokusí smazat dluhy v poznání minulosti. Na podzim 2009 doprovodí kandidaturu tři akce: Vydání **Bílé knihy ostravské kultury**, která bude základem encyklopedie ostravské kultury.

Filmový festival „Ostrava?“ a Výstava „Ostrava?“. Výstava představí obrazy, sochy, fotografie, grafiky, videa, pohlednice, běžné předměty a výrobky, spojené s minulostí, ale i současností Ostravy. Bude se jednat o expozici mimořádnou svým obsahem, ale i rozsahem. Výstava je doprovodnou akcí kandidatury Ostravy na titul Evropské hlavní město kultury 2015.

Více o titulu Evropské hlavní město kultury čtete na str. 7.

Fotografie: Josef Kubíček

INSPIRACE

Co jste od Ostravy očekávali? Naplnila se Vaše očekávání? Vrátili byste se zpět na místo odkud pocházíte? Ano? Ne? Proč? Litujete toho, že jste v Ostravě? Ano? Ne? Proč? Jaká je vaše nejsilnější vzpomínka spojená s Ostravou? Je Ostrava kulturní město? Ano? Ne? Proč?

Příběhy zasílejte na tento kontakt:
Marina Feltlová, koordinátorka
projektu Ostrava 2015

E-mail:

marina.feltlova@ostrava2015.cz

Kancelář: Ostrava 2015, Ostrčilova 4
729 30 Ostrava
více na: www.ostrava2015.cz

Vnuci a dědové a třeba i dovolená

Současné vydání Seniortipu vychází v době jakéhosi hájení dětí, a také v době posledního rozhodování jak s letošní dovolenou? Proč hájení dětí? Víme, že 1. červen je už dlouho dnem dětí. Tedy přesněji řečeno od roku 1950, což je rok, který si my, co

čteme tento list, více či méně dobře pamatujeme. Ale překvapivě zjišťuji (a kde jinde než na internetu), že tímto dnem hájení dětí v červnu nekončí. Jsou tady ještě Mezinárodní den nevinných dětských obětí agrese (4. 6.), Mezinárodní den za odstranění práce dětí (12. 6.), ale například i Den afrického dítěte (16. 6.). Během roku je ještě další řada dnů, kdy bychom se měli významně zamyslet nad postavením a životem dětí - tedy naší budoucností i budoucností planety.

Jen hrstka lidí nemá děti ráda, my ostatní je v určitém věku toužíme zplodit a nějakou dobu s nadějí vyhlížíme jejich perspektivy. Pak zjistíme, že nám naše děti ukazují záda, neboť my jejich život řídit ani kontrolovat nemůžeme. A dříve nebo později se s tímto faktem smíříme. Tak to v životě je, a jakmile tuto skutečnost přijmeme, je nám dobře.

Přesto naše děti mají také své děti, a to už se rodičům, ukazují jisté možnosti. Nemáme zodpovědnost za výchovu, máme tady děti pro potěšení. Můžeme jim povídat a předávat své letité zkušenosti (a ony nám do jistého věku naslouchají), můžeme s nimi podnikat vycházky a výlety (a ony s námi do jisté doby budou chtít chodit), můžeme je brát na zmrzlinu, kupovat jim knížky a dárky, pohladit je po hlavě, když je rodiče peskují - prostě má to spoustu výhod. Jedno ale z mého hlediska psychologa a geriatra velmi doporučuji: nenechte se svými vnuky zahltnout, váš zájem a vaše péče o ně, necht' je radostí a nikoli povinností.

Současná doba rozevívá pomyslné nůžky v zájmech dědů a vnuků hodně od sebe. Děti našich dětí jsou poutáni k blikajícímu monitoru počítače, a když se chtějí podívat na hvězdnou oblohu, nevyběhnou tak, jako jsme to dělávali my, po desáté hodině večerní z domu a nezvednou tvář k potemnělému nebi. Naši vnuci a vnučky „jdou“ na internetový vyhledávač a podívají se i s vysvětlivkami na příslušnou internetovou stránku. To už se nám asi moc nechce povídat jim o naší první puse pod hvězdami - i když, toto téma by je možná mohlo s námi vytáhnout na zápraží.

Ale na druhou stranu nebraňte se, když vám vaši vnuci začnou povídat o komunikačních kanálech. Víím z vyprávění mých klientů a pacientů, že nejeden senior se od svých vnuků naučil velmi dobře komunikovat prostřednictvím počítače s blízkým i vzdáleným světem, i tak lze sdílet s novými známými ve světě internetu mnohé zajímavé věci. Doba přinesla počítač, trochu se přizpůsobme a i nakonec si budeme i s touto generací blíže.

V úvodu jsem zmínil ještě jedno téma - dovolená. V důchodovém věku se velmi často senioři na žádnou dovolenou nevydají. Je to zčásti způsobeno snad finanční nedostatečností, zčásti tím, že „jsou přece v důchodu, tak mají dovolenou stále“. Chyba!

Opravdu doporučuji udělat změnu v každodenním režimu a někam se vydat. Nemusí to být ani zahraničí, ani moře (které bych dokonce například kardiakům velmi nedoporučoval), nemusí jít o nic drahého. Stačí zajet na pár dní k příbuzným, na chatu k přátelům, naplánovat cyklus výletů po okolí a okolních horách, k vodě, do lesa, na procházku. Naspořit korunky a zajet pobýt do lázní byť jen na několik málo dní.

Ptáte se, proč tak horuji pro dovolenou? Je důležité, abychom se dokázali alespoň na pár dnů odpoutat od stereotypu všednosti našeho bytu či domu, od našich normálních povinností. Naberete nový vítr, přijdete na jiné myšlenky, možná si ale jen uvědomíte, jak to máte doma rádi. Ale také můžete poznat nové přátele, potkat někoho z mládeže toto vše vám přinese zlepšení psychiky, jako základu spokojenosti. A to vše podtrhne lehké zvýšení fyzické aktivity, která většinou naši dovolenou doprovází. A také - zejména ženy - dopřejte si ten „luxus“, a na vaši dovolenou nevařte, nechte, aby někdo chvíli pečoval o vás.

Občas v ordinaci slýchávám - ale to už pro mě není, já jsem zvyklý na svůj klid, nikam se mi nechce, a jiné, a jiné argumenty, proč na žádnou dovolenou nejít. Přátelé - ale právě ulpívání na zavedeném a na tom, nač jsme zvyklí, urychluje stárnutí. A to přece nikdo z nás nechce. Krásné léto přeje

MUDr. Hugo Přibyl, PhD.

DEN OTEVŘENÝCH DVEŘÍ

17. 6. 2009 10:00 - 17:00 hod.

Domov pro seniory Kamenec je celodenní pobytové zařízení v blízkosti centra města Ostravy, s dostupným dopravním spojením do okolí. Služba je určena osobám důchodového věku od 65 let, které potřebují podporu při zvládání běžných aktivit denního života a netrpí duševním onemocněním nebo intelektovými poruchami.

Program dne otevřených dveří: Prohlídka prostor a jejich vybavení (pravidelně každých 30min.); Poskytnutí podrobných informací o komplexní péči v zařízení - jako např. zážitkové terapie v dílnách; trénování paměti; ateliér; dílna kuchyňka.

Domov pro seniory poskytuje:

- Ubytování a stravování
- Pomoc při zvládání běžných úkonů péče o vlastní osobu a hygieně
- Zprostředkování kontaktu se sociálním prostředím
- Sociálně terapeutické činnosti a aktivizační služby
- Pomoc při prosazování práv

DpS Kamenec, Bohumínská 1056/71, Slezská Ostrava
www.dpskamenec.cz dpd@dpskamenec.cz

Zpravodaj SeniorTip vychází za podpory těchto institucí:

OSTRAVA!!!

Krakov plný překvapení

Univerzitní Krakov je metropolí Malopolského vojvodství. V minulosti byl více než pět set let hlavním městem Polského království. Když se v roce 1596 panovník přestěhoval do Varšavy, zůstal významným kulturním centrem země a také místem královských korunovačních pohřbů. Po třetím dělení Polska v 18. století, a až do roku 1918, patřil Krakov k rakousko-uherskému mocnářství.

Divadlo Juliusza Słowackého

V současnosti je město klenotem Polska, do něhož jezdí tisíce turistů. Zdobí jej i fakt, že jeho historické centrum je na seznamu památek UNESCO. Nadchne ale nejen zajímavou architekturou historických budov - wawelským hradním komplexem, kostely, měšťanskými domy, dále muzejními a galerijními sbírkami - ale i pozdních večerních hodin pulzujícím kulturním a společenským životem, který se z velké části odehrává v desítkách útulných kavárniček, na náměstích a v malebných uličkách kolem nich.

Prohlídka krakovských pozoruhodností může trvat několik dní. Některé jsou i novodobé. Přibližme si aspoň jednu z takových. Od konce roku 2008 se město může chlubit novostavbou operního domu. Jedná se o komplex budov, kde nyní hraje Krakovská opera. Ultramoderní operní stánek se nachází nedaleko historického centra na ulici Lubicz. Od městských hradeb tam lze dojít pěšky asi za dvacet minut. Procházka stojí za to i v případě, že si někdo nemíní koupit vstupenku na divadelní představení.

Objekt je na první pohled zajímavý z venčí i uvnitř. Pozoruhodné je, že v sobě zahrnuje přebudované prostory staré jízdní. Výstavba začala v roce 2004. Nyní má Krakovská opera v novém komplexu tři jevištní scény. Největší je určena pro 700 diváků. Inscenátorům oper slouží nejmodernější technické zázemí, které dovoluje naplnit netradiční režijní a scénické nápady. Návštěvníky překvapí i rozsáhlá vstupní hala, velká kavárna a prostor určený pro výstavní akce. Ocenit lze i architektonické členění interiéru a jejich propojení.

Pokud se turistovi zasteskne po atmosféře dříve postavených divadelních budov, může se při návštěvě města podívat ještě do starého sídla Krakovské opery - Divadla Juliusza Słowackého. Divadlo dostavěné v roce 1893 je miniaturní architektonickou verzí slavné Garnier opery v Paříži. Také díky této stavbě Krakov mile překvapí. A nejen milovníci divadla mohou hodnotit, srovnávat, zvažovat, co je lepší: Stará nebo současná architektura?

Některá krakovská nej:

- Srdcem Krakova je Hlavní rynek, největší náměstí ve střední Evropě s krásnými gotickými, renesančními a barokními budovami (Sukienice, kostelík sv. Vojtěcha).
- Na hlavním náměstí stojí i gotický kostel Panny Marie. V kostele se nachází nejceněnější evropský gotický oltář vyřezaný z lipového dřeva.

Hlavní rynek

- V Muzeu Czartoryských jsou k vidění i světově proslulé obrazy, například Leonarda da Vinciho Dáma s hrnolistem či Rembrandtova Krajina s milosrdným Samaritánem.
- Nedaleko centra Krakova se nachází známá židovská čtvrť Kazimierz, která je považována za jedno z nejvýznamnějších evropských středisek židovského náboženství, vědy a kultury.

Text a foto: Eva Kotarbová

← Budova nové Krakovské opery

Putování Údolím Velké Smradlavy

Při putování Beskydami by naši pozornosti neměla ujít návštěva Údolí Velké Smradlavy. Cestou z Mezivodí do obce Bílá turistu do něj zavede od horské chaty Bílá, kolem Penzionu Lovecký zámeček pohodlná, zeleně značená cesta.

Ke svému nevsednímu názvu nepřišlo údolí jen tak, protéká jím totiž říčka Velká Smradlava. Ani ona nezískala své jméno jen z jakési pomstychtivosti, ale ze zcela konkrétní příčiny. Přibližně kilometr od ústí této nevoňavé říčky do horské řeky Bílá Ostravice se totiž na jejím pravém břehu nachází srovnávací pramen. Místo samo o sobě je vkusně upraveno a pramen je nadstřešen. Říčka přemostěna lávkou a nedařilo se vybudovat kryté posezení.

O síle pramene svědčí bílé, šedivé a nazelenalé nánosy a usazeniny v nádrži vlastního pramene. Barevné sedimenty jsou také ve výtoku vody dřevěným korytkem i na kamenech v místě jejího dopadu, pak také při stékání páchnoucí vody do říčky.

„Voňavá“ síla pramene je tak silná, že nezasvěcený se dokáže napít jen když si nos svírá prsty jedné ruky. Navzdory neobyčejně silnému zápachu voda zažívacím ústrojí nijak neškodí a lidskému organismu spíše prospěje. Místo je turistickou atrakcí a ne jeden návštěvník si odnáší zásobu smradlavé vody v plastické lahvi i k pozdější konzumaci.

Krajem s podivuhodnými názvy vrchů Kavalčanky, Ježula, Gašky a potoka Čurabky procházel svého času Petr Bezruč. Podnes je návštěva zalesněného údolí zážitkem.

Text a foto: Richard. Sobotka

Dvojazyčná básnická sbírka Karoliny Kusekové

Vzájemné ovlivňování mezi českou a polskou kulturou má svou historickou tradici. Velmi to platí i pro oblast severní části Moravy a Slezska. Také početná literární díla jsou toho důkazem. Podněty z Polska a Česka vstřebávají autoři obou států samozřejmě i v současnosti. Jedním z nich se stala sbírka polské autorky Karoliny Kusekové *S babičkou za ruku - Z babcią za rękę*. Vyšla v nakladatelstvích Literature and Sciences (Opava) a Astra (Łódź). O její uvedení do světa čtenářů se zasloužil **PhDr. Libor Martinek, Ph.D.**, bohemista ze Slezské univerzity v Opavě.

Proč jste se rozhodl přeložit do češtiny zrovna sbírku Karoliny Kusekové, verše, které jsou určeny dětem?
"Karolina Kuseková patří v současnosti k nejlépe hodnoceným polským básníkům, autorkám poezie pro děti. Nedávno její verše obsažené ve sbírce hodnotil také redaktor katovického měsíčníku Śląsk Bogdan Widera, který ocenil tradiční hodnotový systém, vycházející z pozitivních tradic rodinného a venkovského života v Polsku. Zároveň samozřejmě nejde o žádný obsahem a formou konzervativní ruralismus, verše jsou velmi komunikativní. Vzdáleně připomenou například verše našeho Josefa Václava Sládka nebo Jana Čarka."

Básnické sbírky se obvykle nejen překládají ale také přebásňují...

"Ano. Přitom poezie pro děti vyžaduje specifický estetický přístup a určitě nikoli pouhý překlad. Oslovil jsem proto vynikající ostravskou básničku Lydie Romanskou, která má s tvorbou pro děti značné zkušenosti, aby se na přebásnění podílela. Myslím, že výsledek je velmi solidní, dokonce se mi zdá, že překlad paní Romanské je místy natolik invenční, že překonává kvalitu originálu. Můžeme ho směle nazvat kongeniální."

Sbírka byla vydána ve dvojazyčné podobě. Určitě to má pádný důvod.

"Knížka je dvojazyčná proto, že tak může oslovit širší okruh čtenářů. Poprvé a jako originál vyšla jen polsky. Nyní jsme zvolili po dohodě s autorkou dvojazyčné vydání, jelikož počítáme s tím, že se sbírka bude prodávat na českém Těšínsku a mohla by být četbou pro děti z polské národnostní menšiny, které chodí do škol s polštinou jako vyučovacím jazykem."

Podnítil vydání sbírky i fakt, že v českém Těšínsku v současnosti polští autoři nepiší verše pro děti?

"Po smrti básníka Gustawa Sajdoka (1935-2002) se momentálně na českém Těšínsku skutečně takové tvorby pro děti nikdo systematicky nevěnuje. Proto jsme knížku veršů Karoliny Kusekové v dvojazyčném vydání kromě polských škol nabídli také regionálním knihovnám, jež mají oddělení polské literatury. Děti, které je navštěvují, jsou

odmalička bilingvní. Kromě toho autorka považovala za prestižnější dvojazyčné vydání, kdy čtenář, aktivně ovládající oba jazyky, stejně tak i jazykově vybavený kritik, může bezprostředně porovnat originál s výsledným přebásněním."

Karolina Kuseková má šanci u nás „zdomácnět“...

"Doufejme, že nejen u nás, ale i jinde ve světě. Svědčí o tom fakt, že se koncem září v polské Lodži bude konat mezinárodní literárněvědná konference věnovaná dílům Karoliny Kusek. Účast předběžně přislíbili četní odborníci z Polska, ale i z Ukrajiny, Srbska a dalších zemí, do jejichž jazyků byla tvorba Kusekové přeložena. Jsem rád, že budeme s Lydií Romanskou také účastníky tak významné akce." (ke)

Poezie psaná životem

Přítomnost člověčí - takový název zvolila pro svůj první autorský počín bohumínská básnička Vlasta Šimková. Sbítku padesáti veršů, kterými se proplétá každodenní barevnost života, pokrtila a představila v bohumínském Salónu Maryška.

Kniha nabízí poezii psanou životem. Ve verších se střídá téma přírody, štěstí, radosti i spokojenosti stejně jako trápení, smutek či smíření nebo stárnutí. *"Od mala mám ráda přírodu. Když vnímám, jak je krásná, nemohu se ubránit tomu, abych se o to nepodělila s ostatními"* Totéž platí i o pocitech radosti nebo smutku. Každý z nás si takové okamžiky jednou zažil nebo zažije a proto mým veršům čtenáři, věřím, porozumí, "uvedla při slavnostním křtu Vlasta Šimková.

Autorka se věnuje aktuálním tématům a čtenářům se svěruje se svými pocity. Nechává je nahlédnout do svého nitra. Vlasta Šimková říká, že každá báseň je její dítě. *"Měla jsem tu čest být mezi prvními, kdo se mohl do sbírky Přítomnost člověčí začíst. Paní Vlasta napsala krásné verše, které mě hned napoprvé oslovily. Jsou to texty, v nichž se odráží prožitek. Je to, jako když čtete stránky ze svého vlastního života,"* podotkla při křtu Květa Mlynkecová.

Psaní je velkou láskou Vlasty Šimkové už od útlého mládí. Jak sama říká, je to její vášeň, která ji dovedla až k tomu, že začala psát vlastní deník. Dnes už má 2400 listů a další řádky vznikají. *"Zaznamenávám do něj dění každodenního života a protože je na události poměrně bohatý, nemám obavu, že by mi hned tak brzy došla témata,"* říká s úsměvem Vlasta Šimková, která letos oslaví kulatou sedmdesátku.

Vlasta Šimková se narodila v Brně. Do Slezska se přestěhovala před čtyřiceti lety. Nejprve bydlela v Karviné, pak v Orlové a v roce 1975 se společně s rodinou usadila v Bohumíně - Záblatí, kde žila v rodinném domku až do roku 2006. Poté se přestěhovala do domu s pečovatelskou službou ve Starém Bohumíně, ovdověla a tráví zde svůj podzim života. Jako bývalá úřednice zůstává věrná psacímu stroji, na kterém své verše a povídky píše. Vlasta Šimková věří, že "Přítomnost člověčí" budou následovat další sbírky či povídky a proto hledá nakladatele. Spoustu materiálů má takzvaně stále ještě v šuplíku.

Kniha veršů bohumínské autorky je k dispozici při různých kulturních akcích v Salónu Maryška. Těm, kteří projeví zájem, ji autorka nabídne i jinou cestou, protože knihy má doma a nemá distributora. Cena sbírky je 80 Kč (tel. 596 035 464)

Z historie dolů v Ostravě

Z hrušovského Huberta se stal Stachanov

Důl Hubert v Hrušově založilo v roce 1854 těžiřstvo bratří Kleinů a pojmenován byl po jednom z nich. V důlním poli však probíhaly kutací práce již od roku 1849. V roce 1855 důl odkoupila Severní dráha Ferdinandova.

První velká přestavba a modernizace dolu proběhla v letech 1870-76. V rámci dílčí rekonstrukce v roce 1898 byl instalován v těžní jámě nový parní těžní stroj o větším výkonu. V té době to byl největší parní těžní stroj u dolů Severní dráhy Ferdinandovy. Při další rekonstrukci dolu v letech 1911 - 1916 byla založena výdušná jáma Vrbice, která měla konečnou hloubku 386,7 metrů. V letech 1924 - 28 následovala kompletní rekonstrukce Dolu Hubert včetně strojového parku. Celý provoz byl elektrifikován. Těžní jáma byla rozšířena na průměr 6 metrů a dosáhla hloubku 386 metrů. V té době byl již instalován elektrický těžní stroj s měničem Ward-Leonard Ilgner o výkonu 1500 koňských sil. Ocelová těžní věž byla vysoká 35 metrů.

Po druhé světové válce byl důl znárodněn a od 1. ledna 1946 začleněn do n. p. Ostravsko - karvinské doly Ostrava. V prosinci téhož roku byl důl přejmenován na Důl Stachanov podle sovětského úderníka.

V rámci rekonstrukce a modernizace dolů OKR byl částečně modernizován i Důl Stachanov. V roce 1961 následovala společná rekonstrukce dolů Vítězný únor, Urx a Stachanov, která byla ukončena v roce 1970. Od ledna 1964 byly tyto tři doly sloučeny v jeden národní podnik. Důl Stachanov se tak stal pomocným závodem. Samostatná těžba byla ukončena 1. července 1966 a byla převedena na novou jámu Vítězný únor 2.

Důl Stachanov byl 1. ledna 1974 organizačně zrušen a důlní pole rozděleno mezi doly Vítězný únor a Urx. Těžní jáma Stachanov hluboká 568,7 m, větrná jáma Stachanov hluboká 474,5 m a jáma Vrbice hluboká 386,7 m byly zasypány v roce 1992.

Důl Hubert postavil pro své pracovníky dvě kolonie. Dělnická kolonie U jámy Hubertovy vznikla v roce 1877 a měla 44 přízemních domů. Tyto domy byly v letech 1961-64 postupně rekonstruovány. Další dělnická kolonie Vrbice vznikla v letech 1900 - 12 a měla osm jednoposchodových domů.

Areál větrní jámy Vrbice se svou těžní věží vysokou 16,5 m a dvěma lanovnicemi o průměru 2,5 m je národní kulturní památkou České republiky. Věž odstřelili v roce 1998.

K 1. dubnu 1990 byl Důl Vítězný únor přejmenován na Důl Odra. Nebyla přitom respektována skutečnost, že důl stejného jména existoval už v letech 1908-1967. Těžba na Dole Odra byla zcela ukončena 30. červnu 1994, kdy byl symbolicky vyvezen z dolu poslední vůz. Skipová jáma č. 2 byla zasypána a těžní věž odstřelena 6. listopadu 1998.

Vítězslav Hettenberger

Národní kulturní památka Důl Hlubina a vysoké pece a koksovna Vítkovických železáren (tzv. Dolní oblast Vítkovic)

Pozvánka na prohlídku unikátní industriální památky z 1. pol. 19. stol. V roce 1828 zde byla arcibiskupem olomouckým, arcivévodou Rudolfem založena Rudolfova huť. První pudlovací pec v Rakousko-Uherské monarchii byla uvedena do provozu v roce 1830, první vysoká pec pak v roce 1836. Areál NKP je unikátní v minulosti i dnes. V jednom místě se zde uskutečňoval celý technologický proces počínaje těžbou uhlí, jeho koksováním až k finálnímu produktu - surovému železu. Provoz vítkovických Vysokých pecí byl ukončen v roce 1998 a nyní je k dispozici návštěvníkům..

Při jízdě MHD, vystoupíte na tramv. zastávce Vítkovice - vysoké pece. Autem - z ulice Rudná odbočíte na Výstavní a pak vpravo po ulici Ruská na parkoviště před ředitelstvím železáren. K vrátnici, která je společná se vstupem do provozů funkční části, se dostanete podchodem pod ulicí Místeckou. Prohlídková trasa vede autentickým průmyslovým prostředím včetně lávek, můstků a ocelových schodišť. Není fyzicky příliš náročná, ale rozhodně se vyplatí vzít si přiměřeně pevnou a pohodlnou obuv. Exkurzi si je možné dohodnout i telefonicky - 773 695 008 nebo E-mailem: nkp@vitkovice.cz

Provozní doba pro rok 2009:

9. 5. - 31. 10. 2009

So - Ne: 9:00-17:00 (posl. vstup 17:00)

Vstupné:

dospělý 80 Kč a 40 Kč dítě do 12 let

O jednom koncertu a melodramech

Edison vynalezl žárovku a Zdeněk Fibich melodram. Tyhle pravdy překvapivě zazněly z úst dirigenta Tomáše Hanáka na jednom z dubnových koncertů vážné hudby. Patřil k cyklu vystoupení Janáčkovy filharmonie Ostrava pro rodiče s dětmi. Koncert byl nazvaný **Pohádky nejen na dobrou noc**. Pokud se bude reprizovat, maminky, tatínkové, babičky a dědečkové, neváhejte a vydejte se na něj se svými potomky! Budou pravděpodobně v koncertním sále sedět se zavřenými pusami a někdy téměř bez dechu.

V programu byly scény vodních žinek a vodníka z Dvořákovy Rusalky, Fibichův melodram Vodník a Korsakovova Šeherezáda. Skladby propojuje působivé průvodní slovo, které vymysleli a pronášeli herečka Marie Viková (dříve členka souboru Divadla Petra Bezruče) a pan dirigent.

Marie Viková ovšem publikum zcela uchvátila nastudováním textové části Fibichova melodramu. Přednesla Erbenovy verše v dokonalém souznění s hudbou a jejich obsahem. Po vystoupení prozradila: „*Už jako studentka na gymnáziu jsem byla zaujata spojením hudby a uměleckého přednesu. Později jsem si stále více uvědomovala, jak silně může hudební skladba umocnit účinek slova a naopak. První melodram jsem nastudovala v době svého působení na Lidové škole umění v Porubě.*“ Tehdy ji určitě nenapadlo, že se po letech ocitne na jevišti s Janáčkovou filharmonií Ostrava či jinými hudebními seskupeními jako recitátorka, interpretka melodramu, v němž přednes nahrazuje zpěv.

Její spolupráce s mezinárodně proslavenou JFO začala po roce 2000. „*Společně jsme uvedli Fibichův Štědrý den zkomponovaný na slova Erbenovy básně nebo melodram Otakara Ostrčila O mrtvém ševci a mladé tanečnici... Ráda vzpomínám i na jeden z ročníků Mezinárodního hudebního festivalu Janáčkův máj, kdy jsem vystoupila během Večera českého melodramu. Kromě klasických děl na něm zazněly i soudobé skladby.*“ Interprety v dramaturgicky jedinečném koncertu tehdy byli také Radovan Lukavský a Soňa Javůrková, nynější ředitelka ostravské Janáčkovy konzervatoře a gymnázia.

Herečka připomenula také svá jiná vystoupení a až téměř nakonec přiznala, že uměleckým pojetím melodramů inspirovala několik autorů k napsání hudebních skladeb. Konkrétně Jiřího Matyše, Milana Báčorka, Petra Mandela a Irenu Szurmanovou. Jejich nové kompozice pak zazněly na Mezinárodním festivalu komorního melodramu v Praze spolu s jejím přednesem.

Zdá se, že se Marie Viková interpretace „Fibichova vynálezu“ hned tak nevzdá. Už se těší, že ještě letos vystoupí v Lichtenštejnském paláci v Praze, kde má být také v jejím podání provedena skladba Petra Mandela zkomponovaná na texty ze sbírky Zpěvy sladké Francie. Marii Vikovou můžete v současnosti vidět i v nové filmové pohádce Peklo s princeznou nebo při poprázdňinových reprízách upravené povídky anglického autora G. Chaucera, nazvané Žena z Bath. Na podzim by se pak měla převtělit do hrdinky Chaucerovy povídky v Divadle loutek Ostrava.

Text: Eva Kotarbová
Foto: František Řezníček

Den Evropy

Možná už jste někdy narazili na zmínku, že 9. květen je Den Evropy a položili jste si otázku, proč je zrovna tento den pro Evropany tak důležitý? Tohoto dne byl učiněn první velký krok k budování Evropské unie. 9. května roku 1950 totiž přednesl francouzský ministr zahraničí Robert Schuman řeč, v níž vyzýval evropské národy a jejich státy ke spolupráci a k vytváření mírového prostředí. Šlo mu především o sblížení Francie a Německa, jejichž vztah byl v té době velmi komplikovaný a na jeho budoucím vývoji závisela i budoucnost evropská. Navrhl vlastně vytvoření nadnárodní evropské instituce, která bude pověřena úkolem řídit těžbu uhlí a výrobu oceli, tedy dvou průmyslových odvětví, které v té době tvořily základnu veškeré vojenské síly. Země, jimž adresoval svou výzvu, se navzájem téměř zničily v strašném konfliktu, po němž zůstal pocit materiální a morální zkázy.

Tato Schumanova řeč je dnes známa také pod názvem „Schumanova deklarace“. V roce 1985 se vedoucí představitelé EU na vrcholovém setkání v Miláně rozhodli, že 9. květen se bude slavit jako „Den Evropy“. 9. květen se oslavuje ve všech členských zemích EU. Při této příležitosti tak probíhají různé akce, které mají za cíl připomínat minulost evropské integrace, ale také rozšiřovat současné povědomí mladé generace o evropských záležitostech. V evropských zemích se v tento den uskutečnilo mnoho filmových představení, koncertů, pouličních festivalů, debat a soutěží.

EURO SLAVÍ DESÁTÉ NAROZENINY

Před deseti lety se vedoucí představitelé EU rozhodli k historickému kroku zavedení eura. Tato měna se začala používat v lednu 1999, kdy vznikla hospodářská a měnová unie (EMU) a 1. ledna 2009 jí tedy bylo právě bylo 10 let.

Nyní tuto měnu používá a z výhod integrovaného trhu v Evropské unii těží přibližně 320 milionů Evropanů v patnácti zemích, což je více než počet obyvatel USA. Hospodářská a měnová unie je významným milníkem v procesu evropské integrace. V budoucích letech ji bude nutno přizpůsobovat s ohledem na otázky globalizace, nedostatek přírodních zdrojů, změnu klimatu a stárnutí obyvatelstva.

K zemím eurozóny se připojila nová země, která eurem začala platit od začátku roku 2009. Jedná se o Slovensko, které splnilo požadavky pro přijetí eura, jako jsou stabilní ceny a směnné kurzy, nízké úrokové sazby, nízký schodek státního rozpočtu a státní dluh a zavedení odpovídajících vnitrostátních předpisů. Komise doporučila vládám zemí EU a ty schválily členství Slovenska v eurozóně od 1. ledna 2009.

Evropská hlavní města kultury

Titul Evropské město kultury se každý rok uděluje vybranému městu na základě Rady ministrů kultury Evropské unie v Bruselu. Tento titul se uděluje s cílem podpory evropské kulturní spolupráce, která pomáhá sjednocující se Evropě jak při vyznávání společných kulturních hodnot, tak při ochraně a rozvoji kulturních bohatství jednotlivých států. Čestný titul je jedním ze způsobů, jak přilákat návštěvníky na širokou nabídku kulturních a společenských akcí, které se v městech budou organizovat. Kromě přílivu turistů a investic je udělení titulu "hlavní město kultury" jedním ze způsobů, jak zvýšit povědomí o daných městech u lidí v celé Evropské unii.

Projekt Evropské hlavní město kultury pomáhá podporovat bohatství, rozmanitost a evropské kulturní dědictví. Umožňuje také lepší vzájemné poznávání mezi občany Evropské unie. Projekt byl zahájen v roce 1985, aby „přispěl ke sblížení obyvatel Evropy“. V roce 1999 byl přejmenován na Evropské hlavní město kultury.

Každé vybrané město připravuje program kulturních akcí, při nichž slavnostně představuje své historické a kulturní dědictví. Snaží se také sdružovat kulturní činitele z ostatních evropských zemí. Úspěch projektu neustále roste a roste také počet návštěvníků.

Jak se města vybírají

Až do roku 2004 byla Evropská hlavní města kultury vybírána členskými státy EU. Evropská komise přidělovala každý rok vybranému městu dotaci. V současné době jmenuje Evropské hlavní město kultury Rada na doporučení Komise, která bere v úvahu stanovisko Parlamentu a poroty sestavené ze sedmi významných osobností ze světa kultury. Do výběru se mohou hlásit také města ze zemí, které nejsou členy EU. V roce 2009 se jako evropská města kultury prezentují litevský Vilnius a rakouský Linec.

Proč Vilnius?

Hlavní město Litvy má starobylé centrum zapsané na seznam památek UNESCO a je plné romantických uliček. Kulturní nabídka je v roce 2009 velice pestrá, je to dané také skutečností, že letos město slaví tisíc let od svého založení. Kromě knižního veletrhu, výstav moderního umění, festivalu pouliční hudby a divadla, se také koná Festival lidových písní, které jsou v Pobaltí proslavené.

Oblast Vilnius byla obydlena odedávna. V psaných pramenech je město poprvé zmíněno v roce 1323. Litevská pověst o založení Vilnius říká, že město bylo založeno poté, co vládnoucí velkovévoda Gediminas měl věštecký sen o železném vlku stojícím na kopci. Když požádal kněze o vysvětlení, dozvěděl se, že musí postavit hrad a velké město na vrcholu kopce.

Mezi lety 1503 až 1522 byly vybudovány městské hradby s devíti branami a třemi věžemi. Vilnius dosáhl vrchol svého rozvoje za vlády posledního Jagellonce - Zikmunda II. Augusta, který sem přestěhoval svůj dvůr v roce 1544.

V dalších stoletích se město dále rozrůstalo, mj. i díky založení Vilniuské univerzity králem a velkoknížetem Štěpánem Báthorym v roce 1579. Univerzita se brzy stala jedním z nejdůležitějších vědeckých a kulturních středisek v oblasti a hlavním vědeckým centrem litevského velkoknížectví. Růst obyvatelstva si vyžádal zboření hradeb v letech 1799-1805, zachovala se pouze Ostrá brána.

Po třetím dělení Polska v roce 1795 byl Vilnius anektován Ruskem a stal se hlavním městem gubernie. V roce 1812 město dobyl Napoleon během svého tažení na Moskvu. Jeho armáda posléze do Vilnius vstoupila a město se stalo hrotem tisíců zraněných francouzských vojáků.

V 19. století město postihly represe po nezdařených polských povstáních proti ruské nadvládě. Po listopadovém povstání z let 1831-32 byla mj. uzavřena vilniuská univerzita.

Během I. světové války byl Vilnius okupován Německem (1915-1918).

1. ledna 1919 byl Vilnius obsazen polskými jednotkami, které vytvořili místní obyvatelé. Bolševická vojska postupující od východu ho později obsadila, ale 19. dubna 1919 ho Poláci dobyli zpět. 14. července 1920 město opět obsazují Rusové. Po porážce ruských vojsk u Varšavy Sověti předávají Vilnius nově vzniklé Litvě. 9. října 1920 však Vilnius obsazuje litevsko-běloruská divize polské armády. Město a okolí je prohlášeno za samostatný stát „Střední Litvu“, jehož parlament 20. února 1922 odhlasoval připojení k Polsku. Vilnius se stal hlavním městem vilenského vojvodství.

Za polské vlády prodělal Vilnius rychlý rozvoj. Byla znovuootevřena univerzita Štěpána Báthoryho a podstatně se zlepšila infrastruktura města. V roce 1931 měl Vilnius 195 tisíc obyvatel a byl pátým největším městem v Polsku.

Litva nicméně polskou svrchovanost nad bývalou Střední Litvou nikdy neuznala a Vilnius oficiálně považovala za své hlavní město.

Po vypuknutí II. světové války byl Vilnius 19. září 1939 na základě paktu Ribbentrop-Molotov obsazen Rudou armádou. Podle ruských plánů se měl Vilnius stát hlavním městem Běloruska. Na litevsko-ruských rozhovorech v Moskvě 10. října 1939 bylo ale dohodnuto předání města a okolí Litvě výměnou za její souhlas se zřízením ruských vojenských základů na litevském území. V červnu 1940 se Vilnius stal hlavním městem Litevské sovětské socialistické republiky. Od r. 1987 ve městě docházelo k demonstracím proti sovětskému režimu. 13. ledna 1991 došlo ke střetu mezi obyvateli a sovětskou armádou. 14 lidí bylo zabito a přes 700 raněno.

Dnes je Vilnius moderní evropské město a jeho historické centrum patří ke světovému kulturnímu dědictví. (mar)

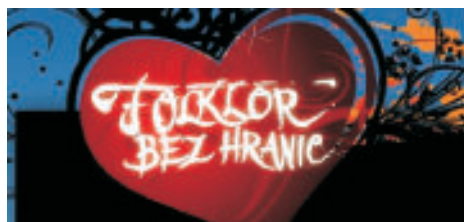

Sochovy národopisné slavnosti

22. 8. - 23. 8. 2009

V obci Lhotka pod Ondřejnicí se každoročně konají Sochovy národopisné slavnosti. Na Obecním domě je pamětní deska, na památku Vincence Sochy. Od roku 1936 zde působila národopisná skupina, která si později dala název Pilky. Pod vedením pana Sochy nacvičovali nová programová čísla, pravidelně vystupovali ve Strážnici, naposled v roce 1966. V minulosti se konaly národopisné slavnosti v roce 1961 a 1964 za účasti několika souborů.

Na tuto tradici navázala Lhotka až v roce 1995, kdy na podnět starosty obce Josefa Krpce byla uspořádána folklorní slavnost k připomenutí 25. výročí úmrtí pana Sochy.

XII. ročník Festivalu Folklor bez hranic Ostrava 2009

17. - 21. 8. 2009

Odpolední festivalové koncerty jsou realizovány na území města Ostravy, v měst. obv. Mor. Ostrava a Přívoz, Ostrava Jih a Ostrava-Poruba. Koncerty probíhají v blízkosti nákupních zón a sítě obchodů se začátkem vždy v 17.00 hodin. Hodina před zahájením koncertů patří festivalovému průvodu, jako pozvánce na koncert.

V doprovodném programu nazvaném roztančené město se v průběhu festivalu představují jednotliví účinkující v různých zařízeních města Ostravy, např. v Centru pro osoby se zdravotním postižením, v Domovech důchodců, ale i na veřejných prostranstvích.

Aktuálně v muzeích

Městské muzeum Krnov

"Výtvarná výpověď dětí 2009"
ve výstavní síni muzea
výstava potrvá do 5.7.2009

Muzeum Beskyd Frýdek- Místek

Houby z blízka do - 13. 9. 2009

Autor fotografií Dalibor Janda se věnuje mykologii již dlouhou dobu, a nabízí výběr z fotografií jednotlivých druhů hub včetně jejich stručné charakteristiky a významu v přírodě. Některé druhy jsou doplněny modely ze sbírkového fondu Muzea Beskyd F-M, případně ze sbírek Moravského zemského muzea.

Vladimír Klein - sklo
do - 30. 8. 2009

Výstava ukazuje autora jako představitel ateliérové sklářské tvorby. Autor vedle tavené plastiky dosahuje sochařského výrazu i technikami užívanými v kamenosochařství.

Muzeum ve Frenštátě pod Radhoštěm
do 16. 8. 2009

KAMENNÉ SVĚDECTVÍ MINULOSTI
Heraldické památky Novojičinska

Výstava je zpřístupněna i nevidomým a slabozrakým návštěvníkům.

Muzeum Novojičinska

do 23. 8. 2009

HASIČI VČERA A DNES

40 let profesionální požární jednotky v Novém Jičíně. Výstava dokládající historii dobrovolných a profesionálních hasičských sborů na Novojičinsku.

SLAVNÉ VILY MORAVSKOSLEZSKÉHO KRAJE

do 28. 6. 2009

Výstava a publikace o jedinečné tváři moderní architektury Moravskoslezského kraje v obrazech, fotografiích, plánech, modelech a příbězích o architektech, stavebnících a stavitelích.

Výstava se koná pod záštitou hejtmana Moravskoslezského kraje Jaroslava Palase a starosty města Nového Jičína Mgr. Ivana Týle. Patronát nad celým projektem Slavné vily Čech, Moravy a Slezska převzala manželka prezidenta republiky Livia Klausová.

Zámek Linhartovy

Linhartovský zámek byl vybudován v druhé polovině 16. století přestavbou linhartovské tvrze na renesanční sídlo. Za dobu svojí existence několikrát zchátral, aby byl v současnosti postupně rekonstruován.

Na zámek se lze pohodlně dostat vlakem i autobusem, v okolí lze bez potíží zaparkovat. Zámek naleznete kousek za Krnovem směrem na Město Albrechtice v obci Linhartovy.

Nenechte si letos ujít:

do 30. července 2009

- Výstava výtvarníka **Krzystofa Rusieckigo** - Polsko
- Obrazy a kresby **Ladislava Steininger**a - Krnov Dřevěné objekty a reliéfy

1. - 31. 8. 2009

- Výstava obrazů **Jany Lexové** - Německo
- Výstava pohlednic **Arnolda Dudka**, Hlučín
- Výstava fotografií **Magdaleny Majdzik** - Polsko

22. srpna 2009

Noční prohlídka zámku Linhartovy

Zřícenina původně gotického hradu. Hradní areál se zachovanou hranolovou věží, vnitřním jádrem, obvodovým zdívkem renesančního paláce, zbytky opevnění, ve věži hradu Starý Jičín je historická expozice (dobové dokumenty o hradě a panství, zbroje) a stylová restaurace, vyhlídka.

Pozvánka na vystoupení skupin scénického a historického šermu Allegros Štramberg a Markus-M Přerov

RYTÍŘI NA HRADE

V sobotu 20. června 10.30; 17.00
Dobová hudba Rabussa Přerov

Atrakce pro děti a dospělé
Vstupné: dospělí 70 Kč; děti 30 Kč
Součástí vstupného je volný vstup do hradní věže rozhledny

PŘEDSTAVUJEME KLUBY

AZYL PRO SENIORY

Procházíte-li v Havířově Studentskou ulicí, směrem ke gymnáziu, kolem bývalé továrny na obuv Savela, zcela jistě narazíte na vchod do zahrady s nápisem "Klub seniorů". Je to takový pěkný, útulný azyl pro lidi dožívající se vyššího věku, ale přesto ještě stále toužících po společnosti a nějaké smysluplné činnosti. Havířov, někdejší "město mladých", už poněkud zastárla a tak se Klub seniorů, kterých je ve městě hodně, těší

velké oblibě. Není ve městě osamocen, v různých částech města má možná deset bratříčků. Tento je však asi nejznámější.

V klubu, který jsem navštívila je o celotýdenní program dobře postaráno. Příjemná, inteligentní hlavní vedoucí Mgr. Ludmila Borovcová mi řekla takové množství informací, nad kterými jsem docela užasla. No řekněte sami: V tomto útulném zařízení se zahradou a několika místnostmi se za rok sejde a vystřídá až 1 700 zájemců a každý měsíc jich přibývá. Aby ne, když zde pořádají dvakrát týdně zajímavé přednášky, třeba s lékaři, právníky, s léčiteli, ale také o kosmetice, o historii našeho regionu, o osobnostech ČR, hudbě, a to jsem nestačila ani vše vyjmenovat. Velmi oblíbená jsou také vystoupení žáků z nedaleké ZUŠ Vrchlického, které do zdejšího prostředí vnesou svěží ovzduší mládí.

V klubu mají také posezení se společenskými zábavami, hrami, slaví se zde Velikonoce i se všemi zvyky a tradicemi, rovněž tak Vánoce. Senioři rádi cestují, pokud jim to zdravotní stav dovolí, poznávají nové kraje, města i v zahraničí. Proto vymýšlí paní hlavní vedoucí Ludmila Borovcová, kterou mají klienti skutečně rádi, různé zájezdy a pobyty. Vždy jsou do detailu propracovány a naplánovány..

Velké díky patří také místnímu magistrátu, který poskytuje na činnost klubu finance a také pořádá v pěkném havířovském Společenském domě oslavy jubilatů s bohatým kulturním programem, pohoštěním i dárky. Senioři rádi tančí, takže ani taneční zábava v programu nechybí.

Činnost všech kroužků je velice různorodá. V pěkné kuchyňce se pak dá připravit káva, čaj i malé občerstvení, a toho se rády ujmou některé členky klubu. Když jsem jedno odpoledne Klub seniorů navštívila, byla právě připravena přednáška paní notářky a místnost byla nabitá k prasknutí.

Ještě před zahájením jsem se stačila zeptat některých přítomných, jak se zde cítí a jak jsou spokojeni s programy. „Takový klub jsem nikde nezažil, ani jsem o něm neslyšel. To není ani v Olomouci, nebo Těšíně. Každý si tady může vybrat z bohaté nabídky...“ říká jeden z seniorů. Nebo paní, která se vehementně hlásí o slovo. „Takovou paní vedoucí, jako je Ludmilka by nám všude mohli závidět. Vše vždy klapne, má to připravené a navíc je ke všem milá...“ Souhlasné ano se nese celým sálkem.

Snad bych se z té milé společnosti ani nedostala, kdybych měla vyslechnout vše, co tu zažívají. Třeba cvičení v nedaleké škole, ale i další aktivity. Tak ať se všem stále v Klubu seniorů líbí jako dosud...

OBEC JAKO MALOVANÁ

Když se na Karvinsku, ale i jinde v republice řekne Těrlicko, nejdříve se každému vybaví přehrada. Ta je u hráze ověncena panoramatem těšínských Beskyd. Tato krásná vodní plocha slouží už nejméně přes

čtyřicet let od svého vzniku k letní rekreaci a vodním sportům. Na jejich vlnách se vylíhli nejlepší vodní lyžaři v republice i ve světě, což dokázali už na mnoha soutěžích.

Těrlicko čítá něco přes 4 000 obyvatel o které pečuje Obecní úřad, umístěný na pěkně upraveném náměstí. Jeho protějškem je moderně upravené kino a multifunkční kulturní dům. Slouží občanům pro všechny společenské účely, plesy a různé obecní akce nevyjímaje. Je v něm i pěkná cukrárna a květinářství. Těrlicko má vůbec velmi kladný vztah ke kultuře i sportu, po celý rok se tady něco děje.

Obci "vládne" žena, Mgr. Lydie Vašková, a to už několik let velmi dobře. Pečuje o vesnici tak, jako o velkou domácnost. Stará se o to, aby obecní rozpočet vystačil na všechny potřebné akce, aby se obec nezadlužila, jako před lety, když její otěže přebírala.

Paní starostka, původním povoláním pedagožka, má hodně dobrých nápadů na akce pro lidi, a to všeho věku, což oceňují i senioři, na které se někde docela zapomíná.

Obec Těrlicko má půvabné okolí, je tady klidné prostředí k bydlení. Mají zde na 80 km cyklostezek, které využívají nejen těřličané, ale také cyklisté z Havířova, Karviné nebo třeba Českého Těšína a okolních obcí. Ani za vícecílové

hříšně pod Kulturním domem se obec nemusí stydět, protože je velmi dobře upraveno a mohlo by jim je závidět i leckteré město.

Pokud jde o seniory, funguje tady Klub seniorů. Klienti mají bohatý kulturní i sportovní program, včetně cvičení jogy, hraní šachu, setkání jubilatů a posezení s vedením města. Mnozí rádi jezdí na různé krátkodobé zájezdy do okolí, nebo do divadel, pokud herci z Těšínského divadla nezavítají do jejich pěkného Kulturního domu.

Je tady rovněž dobré autobusové spojení s Havířovem, nebo Českým Těšínem, takže kdo má zájem může se stavit také v nedalekých městech za nákupy i kulturou. O různé obchody a restaurace tady ale nouze není, už proto, že je obec vyhlášena jako rekreační oblast. Je členem Mikroregionu Žermanické a Těrlické přehrady.

A co se v nejbližších týdnech chystá? 13. června je to oslava začínající letní sezóny nazvaná Těrlické slunko, na níž se občané nejen z místa velmi těší. 20. června bude otevření sochařského parku, neboli velké galerie soch v přírodě, a to v půvabném koutě Těrlicka - Hradiště, který se nazývá Horní dvůr. Zde najdou zájemci kamenná díla, vzniklá rukou sochařů z různých koutů světa, s impozantním panoramatem Beskyd. Také motoristé si přijdou na své při obnoveném Těrlickém okruhu, který je připraven na 29. a 30. srpna. Ale ani v září a dalších měsících tady nebudou skládat ruce do klína. Vše se mohou občané a zájemci dozvědět i z místních malých novin, které na Obecním úřadě vydávají. Kdo vládne internetem má možnost se dočíst mnohem více o Těrlicku na adrese www.terlicko.cz

Tak až nebudete vědět kam v parném létě vyrazit na výlet, určitě neuděláte špatně, když zamíříte třeba právě na Těrlicko.

Hana Kuchařová

Javořinka - obrázková cesta

Osada Javořinka se nachází pod stejnojmenným vrchem Javořina (někdy uváděno jako Javořinka - 831 metrů n.m.), který nenápadně vystupuje nad středem osady. Nedaleko vrcholu v zalesněné části se nalézá malá skála vysoká (6 - 8 metrů), která je dokonce zařazena mezi lezecké terény, i když je navštěvována velmi zřídka. Část osady patří do katastrálního území obce Bílá a část do katastrálního území Ostravice II, spadajícího pod obec Staré Hamry. Přes osadu prochází modrá turistická značka z Bílé na Samčanku. Na bílanské části Javořinky se nachází rozcestník 720 metrů n.m. Na starohamerské části je šest chalup a na bílanské straně čtyři chalupy. Jižně od Javořinky se nalézá osada Mičulky a paseka Kosti. Na této pasece stávala v dávných dobách salaš. Jedné kruté zimy v ní zahynul bača i se svými ovečkami. Zbyly po nich jenom kosti, jak se praví v průvodním slovu k filmu o Starých Hamrech, který v 60. letech v době před zatopením údolí natočil hostinský pan František Duží. Severně od osady směrem na Samčanku v místech dnes zcela zalesněných bývala paseka Volňanka a pod příjezdovou cestou k osadě je samota Myslikovjanka s jedinou chalupou, kde žije rodina Borských.

Jedna z tabulek: *Neničte nás, jsme okrasa lesa*

Javořinka vznikla v dobách valašské a pasekářské kolonizace. Dříve, než se v ní pasekáři trvale usadili, využívali ji jako pastvinu. Název Javořinec lze objevit v soupisu valašských luk v Zadních horách z roku 1756 (publikace 700 let valašské obce Kozlovice). Jestli se jedná o dnešní Javořinu, by musel osvědčit nějaký historik, ale jisté je, že již tehdy v těchto končinách Valaši pásli svůj dobytek a názvy míst zaznamenávali podle jejich původu. Když se postupně pastevectví rozvíjelo, pastevci si zde začali budovat svá obydlí a usídlili se zde natrvalo. Louky pro chov ovcí a koz (zvané pustě) v horách vznikaly klučením a žďářením lesů. Kluk znamená pletenec kořenů a klučení je způsobem mýcení lesa vyvracením stromů i s kořeny. Žďářením představovalo způsob mýcení lesa vypalováním.

Název Javořina představoval horskou pastvinu, která byla zčásti zarostlá javořím. Javor zde v okolí rostl v hojném množství od nepaměti. Jeho haluzemi se totiž krmily ovce a zároveň vznikaly další javorové porosty, které se využívaly ke krmení dobytka v zimním období. Počátkem 19. století mívali hospodáři stáda o 30 až 60 ovcích. Správci salaší byli až do roku 1845 valašští vojvodové. Měli za povinnost „hranice panství opatrovatí než i k tomu přihlížeti, kolik ovcí na každé javořině jest a kolik jich tam bez nedostatku napásti se může“, jak praví ve své kronice historik Vojtěch Plotěný.

Pokud zvolíte výlet přes Javořinku, budete mít kromě procházky krásnou přírodou s nádhernými výhledy ještě navíc jeden nevšední zážitek. Na starohamerské straně osady je podél trasy z Javořinky na Samčanku **obrázková cesta**, kterou hned tak někde nemají. Mnozí Hamřané o cestě vědí, ale řada lidí neví, jak tato cesta vznikla a kdo je jejím tvůrcem.

CESTIČKA DO ŠKOLY

Mikoláš Aleš

Cestička do školy

přes lesy po poli

cestičko k domovu vyšlapaná.

Když jsem tě šlapával

někdy jsem plakával

sněhem jsi bývala zasypaná.

Obec Staré Hamry v samém srdci Moravskoslezských Beskyd je velmi rozsáhlá se spoustou osad a samot. Dnes už sice většina chalup na odlehlých místech slouží především k rekreaci, ale dříve žilo na osadách mnoho lidí. Zvláště pro děti představovala cesta do školy do centra obce dosti velké vzdálenosti a především snášení útrap počasí, zejména v zimě, kdy chodníky zapadaly sněhem. Nedaleko Samčanky, která se stala po zatopení údolí přehradou novým centrem Starých Hamer, vede cesta na osadu Javořinka. Odtud měly děti cestu do školy proti jiným mnohem veselejší. Cestu z osady do centra zdobily obrázky rozvěšené na vysokých stromech. Toto zpestření dětem vymyslela v padesátých letech minulého století Pepinka - jinak Josefa Tomášková z první chaloupky na osadě, které se říkalo U Pepinky. Obrázky v dřevěných rámech doplnily dvě studánky a u Pepinčiny chalupy zvonička a tabule s mapou. Paní Pepinka o sobě říkala, že je první opravdový ekolog. K odpočívadlům umístila odpadkové koše. O každý obrázek se staralo některé z dětí, které žily na osadě. O údržbu rámu a posezení se staral Jan Dudek z Javořinky. Pepinka přišla do hor z Ostravy, původně pocházela z jižní Moravy. Její chaloupka byla jako z pohádky dřevěná, malovaná, s okenicemi a psí boudou. Dožila v horách a o ni a jejího druha se deset let starali manželé Bembenkovi, kterým nyní chalupa patří.

Jedním z dětí, které se o obrázkovou cestu staraly, byl pan Bohuslav Borský, jehož dcera Jana uvádí jeho vzpomínky v září 2007 v Mikroregionu: „Po celé trase bylo asi dvanáct obrázků s říkankami, např.: *Když chceš do lesa jít, dobré boty musíš mít.*“

Vzpomíná i paní Ludmila Remešová: „*Já se starala o obrázek cestičky k domovu, byla tam i básnička na toto téma. Když byla zima, cesta do školy trvala i dvě hodiny. Vstávali jsme po šesté a šlapali. Když jsme mívali odpolední vyučování, tak jsme šli domů potmě.*“

Obrázků se postupně za dlouhá léta dotknul zub času, rámy se rozpadly, barvy vybledly, lavičky ztrouchnivěly a studánky nebyly upravené. Pamatuji si obrázkový les v roce 2004, když zbývaly dva, tři obrázky, básnička u horní studánky. Napadlo mě tehdy, když jsme procházeli tímto pohádkovým lesem, že by bylo zajímavé a záslužné, kdyby cestu s obrázky někdo obnovil.

A protože jsou Hamřané lidé činu, dočkali jsme v loňském roce slavnostního znovuotevření obrázkové cesty. Tato slavnostní událost proběhla s velkou slávou za účasti více než stovky starohamřanů, turistů či chatařů, pro všechny bylo přichystáno občerstvení a vyhrávalo i duo místních muzikantů.

Paní starostka pronesla krátký proslov a pak se účastníci akce vydali na Javořinku, kde k občerstvení vyhrávala trojice starohamřanů - pan Velička na harmoniku, pan Kubačák na trumpetu a pan Ničman na ozembuch.

Tvůrci obrázků vycházeli ze vzpomínek pamětníků. Obrázky nakreslil Tomáš Večeřa. „*Mě to ohromně bavilo, říkal, jsem si, že je moc dobře, když bude tady na Hamrech zase trochu nějaké té kultury*“, popisuje autor, jak nové obrázky vznikaly. Nově namalované motivy jsou opatřeny třemi vrstvami laku a pokud se nátěr bude průběžně obnovovat, měly by obrázky něco vydržet. Pan Ladislav Ničman zhotovil dřevěné rámy, pan Miroslav Kubačák napsal texty a verše, Lesy ČR vyrobily lavičky a zastřešení studánek a Správa CHKO Beskydy poskytla pomoc při zhotovení informačního panelu, který je umístěn u silnice směřující ze Starých Hamrů na Bílou u odbočky modré turistické značky vpravo na cestu kousek za Samčankou. Paní Pepinku vzpomínala při mé návštěvě na Javořince i paní Zdenka Tomášková, žijící na osadě po většinu roku. „*Ještě by tam měly být ty koše, jako to bylo za času paní Pepinky*“, uvedla k nápadu znovuobnovení cesty paní Tomášková.

„*Snažíme se, aby lidé ve Starých Hamrech pokud možno společensky žili. Znovuobnovení obrázkové cesty a její slavnostní otevření bylo velkou událostí*“, říká starostka obce Eva Tořová. Staré Hamry neustále doplácí na to, že je tu ochranné pásmo kvůli vodárenské nádrži Šance a moc se tu nestaví. Odměnou pro ty, kdo mají Staré Hamry rádi, je ovšem krásná příroda s hlubokými lesy a prosluněnými pasekami. Pro milovníky zimy je tu upravovaná běžecká trasa. Proto neváhejte a až někdy budete kolem projíždět, zastavte se třeba právě proto, abyste si udělali nenáročnou procházku obrázkovou cestou a vrátili se na chvíli do starých časů, kdy se tolik nespěchalo. Uvidíte, že vám to v dnešním tak nějak zrychleném světě zcela určitě prospěje a čas od času se tu možná zase vrátíte.

Na závěr určitě patří poděkování všem, kteří věnovali svůj čas na obnovu cestičky a všem, kteří ji navštíví a budou se k ní chovat tak, aby přinášela radost a potěšení i dalším generacím, jak praví slova na informační tabuli.

Pavla Zemaníková

Sociální služby v Ostravě **Mobilní hospic Ondrášek o.p.s.**

Mobilní hospic Ondrášek (dále MHO) byl založen v roce 2004 jako obecně prospěšná společnost. Podnětem ke vzniku mobilního hospice byla potřeba péče o vážně nemocné lidi, jejichž nemoc je v terminálním stádiu, stejně tak potřeba péče o rodiny těchto lidí, a to v jejich domovech.

MHO se nevyhýbá tématu smrti, které se v moderní společnosti dostalo do pozadí. Smrt považuje jako součást života, stejně jako narození, a snaží se ji navrátit do přirozenosti životního běhu.

V dřívějších dobách bylo zvykem, že se lidé o své nemocné příbuzné starali v domácím prostředí až do posledních chvil. Rozvojem společnosti, zejména zdravotnictví, se umírání odsunulo do nemocnic a jiných podobných zařízení, kde se postupem času stávalo odlidštěným. Téma umírání a smrti ale nejde ze života vyloučit, zvláště v době, kdy je zaznamenán obrovský nárůst onkologických onemocnění, stejně jako fakt, že populace stárne. Je nutné, aby se umírání věnovalo stále více pozornosti. Stále častěji diskutované téma je i eutanázie. MHO svou každodenní činností přispívá ke změně názoru na potřebnost eutanázie.

Zvládáním krutých bolestí a jiných nepříjemných příznaků těžkých onemocnění, ale i stálou psychickou podporou dokazuje, že se umírání může stát sice smutnou, ale zvladatelnou situací. Usiluje o komplexní péči, což zahrnuje zdravotní, sociální, psychologickou a duchovní pomoc, kterou zajišťuje multidisciplinární tým. V praxi jej tvoří tři lékaři, čtyři registrované zdravotní sestry, sociální pracovníce, dále pak je navázána spolupráce s dvěma psychology, s právníkem a duchovním. Pacientům jsou nabízeny nepřetržitě, vč. víkendů a svátků. Zdravotní sestry navštěvují pacienty dle jejich potřeb a požadavků a dle vyvíjejícího se stavu. Pečlivě sledují průběh nemoci, který je zaznamenáván do dokumentace a je konzultován s lékaři. V případě, že se ukáže nezbytnost přítomnosti lékařů, či ostatních členů týmu, jsou tyto návštěvy zajištěny v co nejkratší době.

K přijetí klienta do péče hospice je zapotřebí splnění několika podmínek. Pacient musí být terminálně nemocný, což znamená, že nemoc už není více léčitelná a je vysoká pravděpodobnost brzkého odchodu ze života. Dále je nezbytné, aby rodina byla ochotna a schopna zajistit kontinuální péči o svého blízkého v oblasti ošetřování. Pokud rodina nemůže zajistit ošetrovatelskou péči vlastními silami, je jí nabídnuta pomoc ve vyhledání vhodné agentury domácí péče, pečovatelské péče, osobní asistence, popřípadě dobrovolníka. V případě nezvládnutí péče o umírajícího mohou příbuzní podat žádost do lůžkového hospice.

Součástí MHO je odborné sociální poradenství, které je specificky zaměřeno na téma umírání a vše s tímto související. Cílem a posláním poradny je poskytnout informace o způsobech a podmínkách poskytování mobilní hospicové péče, o možnostech péče o blízkou osobu v domácím prostředí. Cílem je dále pomoci porozumět momentální situaci, v níž se rodina a nemocný ocitají, doprovázet rodinu a nemocného náročným obdobím, pomoci se zorientovat v poskytovaných sociálních službách na území města Ostravy a podat informace základního sociálně-právního charakteru.

Poradenství je také poskytováno pozůstalým a mohou se ní obracet lidé, jež ztratili blízkou osobu a ocitli se nově v roli pozůstalého, potřebují praktické informace, nebo podporu a pomoc při překonání této tíživé situace. Mobilní hospic Ondrášek ctí individuální přístup a právo na důstojný život i v jeho konečné fázi.

Kontakt: Mobilní hospic Ondrášek o.p.s., Horní 288/67,
700 30 Ostrava - Dubina
Tel.: 596 910 196 ; E-mail: mhondrasek@seznam.cz
www.mhondrasek.cz

Poradenské a informační centrum informuje:

Často se setkáváme s klienty, kteří nerozlišují jednotlivé sociální služby, ani nemají přehled o aktuálních dávkách a příspěvcích, o které mohou žádat, proto chceme pomoci seniorům lépe se orientovat v druhu sociálních služeb.

SLUŽBY SOCIÁLNÍ PÉČE A JEJICH ROZDÍLY

V současné společnosti se velmi rychle zvyšuje pracovní i životní tempo a stoupají nároky na možnosti a schopnosti každého z nás. Nejen starší lidé, ale i dlouhodobě nemocní nebo občané se zdravotním postižením toto zvyšující se tempo mnohdy nezvládají a v důsledku toho jsou často

přehlíženi. Vztah ke starým lidem není v posledních letech příliš dobrý, naopak snášenlivost aktivních lidí k seniorům se zvyšujícím se tempem klesá. Předcházení těmto situacím je proto důvodem pro působení širokého okruhu sociálních služeb, které pomáhají těmto lidem zvládat každodenní životní problémy a úskalí a snaží se o jejich začlenění do společnosti. Některé ze služeb pomáhají se zajištěním podobných činností, ale liší se svou povahou, způsobem či místem poskytování. Lepší orientaci v nabídce dostupných služeb vám může poskytnout níže uvedený přehled a popis rozdílů mezi jednotlivými službami.

Pečovatelská služba

Pečovatelská služba je terénní nebo ambulantní služba poskytovaná osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu věku, chronického onemocnění nebo zdravotního postižení, a rodinám s dětmi, jejichž situace vyžaduje pomoc jiné fyzické osoby. Služba poskytuje ve vymezeném čase v domácnostech osob a v zařízeních sociálních služeb tyto základní činnosti:

- pomoc při zvládání běžných úkonů péče o vlastní osobu,
- pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu,
- poskytnutí stravy nebo pomoc při zajištění stravy,
- pomoc při zajištění chodu domácnosti,
- zprostředkování kontaktu se společenským prostředím.

Službu poskytují pečovatelky. Pečovatelská služba poskytuje úkony, které si klient objedná, a to v domácnosti klienta a v čase, který sama určí.

Pečovatelská služba objednané úkony za klienta udělá. Služba nemá tak silný aktivizační charakter jako osobní asistence. Při naplnění pečovatelské služby je třeba dbát na uspokojení potřeb, bez kterých by byl uživatel v domácím prostředí ohrožen na životě.

Osobní asistence

Osobní asistence je terénní služba poskytovaná osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu věku, chronického onemocnění nebo zdravotního postižení, jejichž situace vyžaduje pomoc jiné fyzické osoby.

Služba se poskytuje bez časového omezení, v přirozeném sociálním prostředí osob a při činnostech, které osoba potřebuje.

Službu osobní asistence poskytuje osobní asistent, který vykonává ty činnosti (nebo s nimi pomáhá), které by klient dělal sám, kdyby mohl. Asistent klientovi pomáhá řešit mnoho životně důležitých situací, které by on sám s ohledem na své postižení nezvládl.

Asistent nevykonává činnosti za daného člověka, ale poskytuje mu svou pomoc - dělá věci společně se svým klientem, asistuje mu a více podporuje jeho zbylé schopnosti. Nedělá věci za klienta, ale s ním. Služba má větší aktivizační charakter - na rozdíl od Pečovatelské služby poskytuje výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti.

Služba osobní asistence se poskytuje bez omezení času a místa. Osobní asistent je pro daného klienta "náhradní", pomocnou rukou. Osobní asistence začíná tam, kde pečovatelská služba končí. Záleží na domluvě daného klienta s asistentem, kdy, kde a jak bude asistence probíhat, práci řídí spíše klient.

Služba osobní asistence zahrnuje zejména:

- pomoc při zvládání běžných úkonů péče o vlastní osobu,
- pomoc při osobní hygieně,
- pomoc při zajištění stravy,
- pomoc při zajištění chodu domácnosti,
- výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti,
- zprostředkování kontaktu se společenským prostředím,
- pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí.

Obě služby, jak pečovatelská služba, tak služba osobní asistence jsou cestou k důstojné existenci a umožňují i člověku s velmi těžkým postižením nebo pokročilého věku žít ve vlastní domácnosti životem, který se co nejvíce blíží běžnému standardu. I tento občan může uplatnit své schopnosti. Protože služby obsahují podobné činnosti, dochází mnohdy k záměnám těchto dvou služeb. Obě služby jsou poskytovány za úhradu, kterou lze zajistit příspěvkem na péči, pokud vznikne klientovi na tento příspěvek nárok.

Protože stav klienta mnohdy vyžaduje nejen pečovatelské úkony, ale i odbornou zdravotní péči, kterou nemohou zajistit pečovatelky ani osobní asistenti, lze tyto služby doplnit ošetřovatelskou službou. Není podstatné, zda je klient v domácím prostředí nebo v zařízení odlehčovacích služeb, ošetřovatelská služba zajišťuje péči o klienta v prostředí, kde se nachází. *O ošetřovatelské službě si více povíme příště...*

Mgr. Kateřina Dombková
Poradenské a informační centrum DCH

Poradenské centrum můžete kontaktovat i telefonicky, e-mailem nebo je můžete navštívit v tyto konzultační hodiny:

Po 9.00 - 12.00 (pro objednané)	13.00 - 16.00
Út 9.00 - 12.00	13.00 - 16.00 (pro objednané)
St 9.00 - 12.00	13.00 - 16,30
Čt 9.00 - 12.00	
Pá zavřeno	

Poslední uživatel je přijímán 30min před koncem konzultačních hodin. Poradenské a informační centrum se věnuje lidem, kteří se ocitli v nouzi nebo řeší jakoukoli problémovou situaci, kterou nejsou schopni zvládnout vlastními silami.

Abri-Flex

...vrátí Vám pocit svobody

ABENA®

- ABRI - FLEX

navlékací prodyšné plenkové kalhotky

Plenkové kalhotky pro dospělé, vhodné pro střední i těžké případy inkontinence, především u chodících pacientů. Maximální komfort při používání. Není nutná následná fixace.

***Výhodná
cena!***

Váš příběh

Pamětníci, vzpomínejte! Vzpomínky, které si nosíme v hlavě mají jednu nevýhodu, dokud je nenapišeme na papír nebo nevyprávíme, nemůže do nich nikdo nahlédnout. Je velká škoda odcházet-li do nekonečna s námi, aniž by zkušenosti, poučení, radost byly odevzdány jiným.

V rubrice „Váš příběh“ se snažíme zabránit této ztrátě. Spolu s vámi chceme popisovat dějiny všedního dne obyčejných lidí od dětství, přes poznávání světa k podmínkám života a práce, až po překážky, které bylo potřeba překonávat. Těšíme se na vaše příběhy.

Zpívá celá rodina

Nedávno se mi dostaly do rukou zajímavé dokumenty. Trochu opotřebovaná a zaprášená magnetická páska, zvukový záznam jednoho starého televizního pořadu a k ní několik černobílých fotografií, zčásti nafotografovaných z televizní obrazovky. Připomenuly mi událost, která se odehrála před 30ti lety. Událost pro naši rodinu milou, i když s výsledkem tak trochu neočekávaným.

Abych příběh ujasnil, musím vzpomenout, že k našemu mládí patřila posezení u písničky s Helenkou Weingartovou. Spřátelili jsme se s ní díky operetě Tulák, v níž ona a moje žena Vlasta vytvořily hlavní ženské role.

Zpívá paní Helenka

Naše rodina se s paní Helenkou dost často setkávala a při těchto setkáních se zpívalo a pívalo. Jí i naše rodinné příslušníky jsem doprovázel na harmonice.

Když televize do svého programu zařadila soutěž „Zpívá celá rodina“, po malé strategické poradě jsem náš tým přihlásil k účasti. Členy soutěžního týmu byla vnučka, (tehdy desetiletá), zeť Josef, kterého jsme zařadili jen tak pro úplnost družstva (mnoho jsme si od něj neslibovali) a paní Helenka. Vybraly se písničky, malá vnučka se rozhodla pro pěknou lidovou písničku, Josef pro francouzský šanson o hospůdce a paní Helenka pro Mozartovu ukolébavku. Ukázku jsem natočil na magnetofon a poslal jako přihlášku do soutěže. Brzy přišla odpověď: rodinný tým Weingartová - Tesařovi byl do soutěže vybrán!

V určený den početná skupina příznivců doprovodila náš tým do televizního studia, kde se odehrávalo natáčení. Do soutěže byly vždy vybrány tři rodinné týmy. Soutěžící týmu doprovázely orchestry - big band Erika Knirsche a BROLN, orchestr lidových nástrojů Čs. rozhlasu.

Náš tým se dostal na řadu jako třetí družstvo. Proti našemu očekávání u poroty fantasticky zabodoval zeť Josef. Jeho píseň v poutavém aranžmá navodila překrásnou atmosféru pařížských hospůdek.

Malá vnučka svou zajímavou lidovou písni porotu zaujala ještě více a po druhém kole se zdálo, že naše družstvo s náskokem vede. To hlavní želízko jsme ještě měli v ohni a tak jsme si byli skoro jisti, že zvítězíme.

Soutěžící rodinka

Když přišla s vystoupením na řadu paní Helena to byl zážitek. Aranžér svěřil doprovod k její písni oběma orchestřům. Pochopil, že tu má co do činění s velkým talentem. Obecenstvo nechťelo zpěvačku pustit z jeviště.

Pak přišla na řadu porota. Vytáhla své známky a obecenstvo polila ledová sprcha: paní Helena dostala z celého týmu nejnižší známky! Bylo jasné, že pořadí týmů bylo předem určeno. Nejprve se rozhostilo ticho, které vystřídal vzrušený šum, doprovázený nechápavými pohledy diváků. Z reproduktorů zazněl hlas režiséra: *vážení, je mi líto, záznam se nepovedl, píseň musíme opakovat. Žel, známky se už nemohou změnit (!), dodal.*

Stačil jsem za paní Helenou zaběhnout, povzbudit ji. Opakování soutěžní písně bylo opět krásné a opět zazněl dlouhotrvající potlesk. V souladu se scénářem porota opět vytáhla své šokující známky. Nevydržel jsem a i když to moc neumím, vložil jsem dva prsty do úst a zapískal. Obecenstvo okamžitě zareagovalo, celá rotunda se připojila a slavnou porotu jednohlasně vypískala. Téměř se to rýmovalo: *zpívá celá rodina - píská celá rotunda*. Dali jsme porotě důrazně a nepokrytě najevo co si myslíme o jejím rozhodnutí.

Nešťastný režisér musel rozvášněný dav hezkou chvíli uklidňovat. *"Já vás všechny chápu, ale uznejte, toto přece nemohou dát do vysílání, opakujeme"* zněla jeho slova.

Paní Helena už byla na pokraji svých sil, ale překonala se a potřetí ukázala všem, že zpívat doopravdy umí. Dlouhotrvající potlesk jí byl odměnou a porota zopakovala své hodnocení. Vysílání skončilo.

Porotu jsem ještě zastihl. Jejím členům i předsedovi, (hudebnímu redaktorovi Čs. rozhlasu) jsem jadrně česky řekl co si o jejich objektivitě myslím. Z kuloárů jsme se posléze dověděli, že vítězné družstvo mělo před tím našim přece jen značný náskok - půlku prasete a bečku vína pro ty, co soutěž rozhodovali!

Naše vystoupení televize zařadila na tehdy ještě poměrně špatně dostupnou stanici ČT 2, navíc v nezajímavém vysílacím čase.

Naše družstvo se sice podle rozhodnutí poroty umístilo na druhém místě, ale pro zaplněný sál a tisíce televizních diváků se stal jasným morálním vítězem. Paní Helena už nežije, z vnučky se stala půvabná mladá dáma, zeť Josef se těší dobrému zdraví. Jejich soutěžní vystoupení jsem přepsal na CD, abychom si je mohli občas připomenout.

Imrich Lencz

Zkoušky na Univerzitě třetího věku

Závěrečný zkušební test absolvovali v dubnu posluchači prvního ročníku Univerzity třetího věku na Ekonomické fakultě VŠB-TU Ostrava. Celkem 85 studentů se v akademickém roce 2008/2009 vzdělávalo v předmětech Ekonomie, Základy ekonomiky a managementu a Právo.

Univerzitu třetího věku tam navštěvuje ještě dalších 145 posluchačů, kteří ukončili již druhý ročník studia. V rámci něj se zdokonalovali v práci s počítačem a seznamovali se s ekonomickou problematikou v Evropské unii. Studium je tříleté a teprve v příštím akademickém roce poběží všechny tři ročníky.

Nejstaršími účastníky Univerzity třetího věku jsou Olga Krýgllová (71 let) a Dušan Sýkora (78 let).

Amatérské divadlo zve

24. června 2009 v 19.00 hodin na DERNIÉRU divadelní hry Paní ministrová v divadle P. Bezruč v Ostravě.

Divadelní soubor hru představil v mnoha městech našeho regionu a již téměř tradičně svoji pouť ukončuje v divadle Petra Bezruče v Ostravě. Věříme, že se pobavíte také při ochutnávání divadla nadšených amatérů.

Jedná se o satiru na srbské politické poměry před první světovou válkou, jejímž autorem je bělehradský rodák, diplomat, spisovatel a divadelník Branislav Nušić. Sima Popovič, celkem čestný člověk, se za jedné z nesčetných vládních krizí stává ministrem. Jeho primitivní, ale mazaná a ctižádostivá žena Živka z toho těží, hraje si na velkou dámu a realizuje svou představu o životě "paní ministrové". Udílí audience, chce všechno řídit a způsobí malé i velké nepříjemnosti. Hra je prostoupena divokostí Balkánu, kde se v boji silných temperamentů každý snaží urvat svůj kus štěstí...

Srdečně zvou členové souboru Divadla U Lípy o.s. - www.divadloulipy.cz

Procvičte mozek

Trápí vás špatná paměť? Vězte, že i pokročilejším věku lidský mozek lze trénovat! Mozek pracuje nejlépe tehdy, kdy dostává nové podněty, úkoly. Navíc můžeme zapomnětlivost omezit různými jednoduchými cviky:

- Pokud jste praváci, snažte se k různým jednoduchým úkonům používat levou ruku - česat si vlasy, míchat kávu či otvírat, zavírat dveře. Leváci se snaží o totéž pravou rukou.
- Opakujte si několikrát tzv. "kriminalistickou" otázku - co jste dělali včera přesně v tuto dobu, kde jste byli, co jste měli na sobě a podobně...

Podobné, ale i mnoho dalších návodů jak si zlepšit paměť získáte na kurzech trénování paměti, na které se můžete přihlásit. Termíny nejbližších kurzů jsou: **23.6. a 26.6. 2009** ▼

Dědečku, babičko nebojte se počítačů

Společnost senior, občanské sdružení organizuje v počítačové učebně v Domě kultury města Ostravy kurzy práce na PC a seznámení s internetem. Zapojte se také a rozvíjejte své tvůrčí schopnosti!

V nabídce jsou například kurzy: Základy práce na PC - Operační systém Windows: princip a struktura, manipulace se soubory, ovládání PC

Délka kurzu: 10 vyučovacích hodin (5týdnů po 2 hod.)

Všichni zúčastnění mají k dispozici bezplatnou poradnu a konzultační pomoc.

Nabídka dalších kurů:

Uživatelské programy: Word, Excel, Power Point, Internet a elektronická pošta a další...

Na možnost výuky se informujte na tel. číslech: 606411643, 732344014, 603930321

Navštivte také naše webové stránky: www.seniortip.cz

Trénink paměti - kurz pro seniory

Mozek je součástí lidského těla. Jak slábne tělo, zhoršuje se i kvalita paměti. Člověk má však schopnost přijímat nové informace až do konce života.

Trénink paměti je jedním z aktivizačních programů pro seniory a je zaměřen na procvičování paměti. Je cestou ke zvýšení sebevědomí, není založen na memorování, cvičení není na čas. Trénovaný mozek pak nestárne, ale naopak se rozvíjí.

Místo konání: Klub seniorů, Na Jízdárně 18, Ostrava 1 (za Krajským úřadem) Kurz není zpoplatněn!

Přihlášky a informace na tel.: 724 276 672
728 466 105

Vydává Společnost senior, občanské sdružení za přispění grantu Krajského úřadu Moravskoslezského kraje, Statutárního města Ostravy a Městského obvodu Moravská Ostrava a Přívoz.

Zodpovědný redaktor: Ing. Ludmila Holubová
Redakční rada: MUDr. Blanka Malá, Mgr. Pavla Pešatová, Ing. Lubomír Pásek, MUDr. Hugo Přibyl, Ph.D., Marie Kalinová, Ing. Jiří Muladi, Hana Juračáková
Registrační značka MK ČR E 14221

Adresa redakce: Společnost senior, Na Jízdárně 18, 702 00 Ostrava 1
IČO 265 95 982
Tel.: 728 466 105
e-mail: info@seniortip.cz
www.seniortip.cz

Půvab dřevěných kostelíků v Beskydech

Z iniciativy Knihovny města Ostravy, spoluprací s Národním památkovým ústavem v Ostravě, amatérskými fotografy a malíři vznikla neobyčejná výstava „Dřevěné kostelíky v Beskydech“. V dubnu 2009 ji uspořádala Městská knihovna ve Frenštátě pod Radhoštěm v prostorách čajovny Magnolie, jako další z cyklu výstav a přednášek na téma „Krajina v lidech a lidé v krajině“.

Fotografie kostelíků pořídil PaedDr. Josef Šebetovský, zvoničky na Frenštátsku vyfotografovala kronikářka Frenštátu p. R. paní Miluše Malantová, kresby kostelíků vytvořil Boris Zvařec. Velký obraz původního dřevěného tichavského kostela namaloval frenštátský spisovatel František Horečka.

Půvab těchto objektů dosvědčuje dřevěný kostel sv. Bedřicha v Bílé, který v letech 1873-75 nechal postavit olomouckým arcibiskup a kardinál Friedrich Langrat z Fürstenbergu. Pěkný kostelík sv. Mikuláše v Tiché z roku 1510 vyhořel 13. 8. 1964 po zásahu blesku. Kostel sv. Prokopa a Barbory v Kunčicích p. Ondřejníkem pochází ze 17. stol. Kostel sv. Cyrila a Metoděje v Hřavě, v nejvýchodnější obci ČR nedaleko trojmezí České republiky Slovenska a Polska, byl postaven roku 1936. Kostel sv. Cyrila Metoděje na Radhošti byl vybudován po mnohaletém úsilí roku 1898. Dřevěný kostel v Gutech je nejstarším kostelem na východě Slezska, byl postaven r. 1781. Kostel P. Marie Sněžné ve Velkých Karlovicích byl vybudován ve slohu lidového baroka v letech 1753-54. Kostel sv. Ondřeje v Hodslavicích vznikl začátkem 16. století. Dřevěný kostel v Hrabové pocházel ze 16. století, dne 2. 4. 2002 vyhořel, ale obětavostí obyvatel byl znovu vybudován.

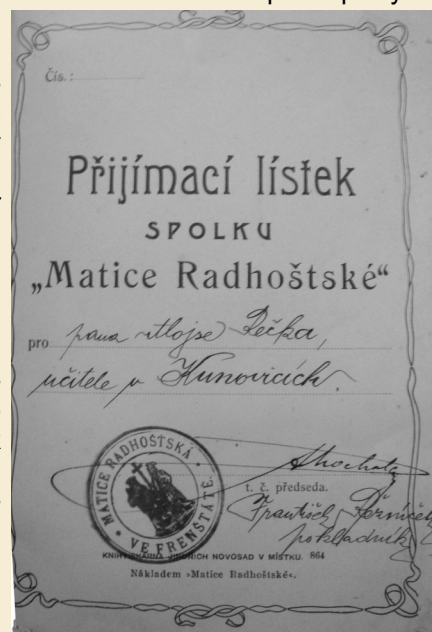
O starobylých kostelech, zejména o tom na vrcholu Radhoště řekl předseda Matice Radhoštěské Mgr. Drahomír Strnadel:

„V původním tichavském dřevěném kostelíku bylo napsáno: *Jaksi bylo, jaksi budě. Eště nikdy něbylo, aby jaksi něbylo.* Nápis svědčil o tom, že i v minulosti byly časy

všelijaké a vždy se je podařilo překonat. Bohužel původní dřevěný kostelík v Tiché, který patřil k nejstarším a nejpůvabnějším se nedochoval, vyhořel po zásahu blesku. Vybudování dřevěného kostela stálo vždy hodně práce a také hodně peněz. Pro stavbu repliky vyhořelého dřevěného kostela v Hrabové bylo zapotřebí 23 milionů korun. Oprava kaple na Radhošti, obnova dřevěné zvonice, výměna šindele na střeše a další práce přišly na 5,5 milionu korun.

Kostely jsou symbolem duchovna a jsem rád, že se některé dochovaly až do dnešních dnů. Například interiér kostela v Gutech je zajímavý mimo jiné i tím, že jsou tam asi metr vysoké trámy, tesané tak krásně, jako by je vyhobloval; léta rostlého stromu jsou tak hustá, že by je člověk ani nespočítal, takže ty stromy, ze kterých kostel stavěli, měly určitě i více než 300 roků.

V roce 1905 vznikla transformací stavebního výboru Matice Radhoštěská a vzala si za úkol pečovat o kapli na Radhošti. Prvním předsedou Matice Radhoštěské byl frenštátský továrník Emil Kostelník. Po něm v roce 1919 P. Filip Eliáš. Když v roce 1932 P. Eliáš zemřel, nastoupil jako předseda Medard Borák, děkan frenštátský, který mě učil náboženství. Nikdy by mne nenapadlo, že po něm toto žezlo převzmu", říká pan Strnadel.

V roce 1951 Matici Radhoštěskou komunisté zrušili. Novodobá Matice Radhoštěská byla obnovena v roce 1994 zásluhou pánů Tichavského, Adamce a Gajdůška z Frenštátu. Prvním úkolem bylo sehnat finanční prostředky na opravu radhoštěské kaple. To se podařilo za přispění okolních měst, obcí a sponzorů. Kaple je postavena na katastrech obcí Dolní Bečvy a Trojanovic. Ročně ji navštíví několik tisíc návštěvníků i turistů z celého světa. V pamětní knize jsou zápisy také v japonštině a čínštině.

Na obnovu kaple přispěli i krajané z Texasu, kteří si tam jedno návrší pojmenovali Radhošť. Historie dřevěných kostelíků v Beskydech je velmi stará a jejich půvab podnes okouzlují.

Text a foto: Richard Sobotka